I чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

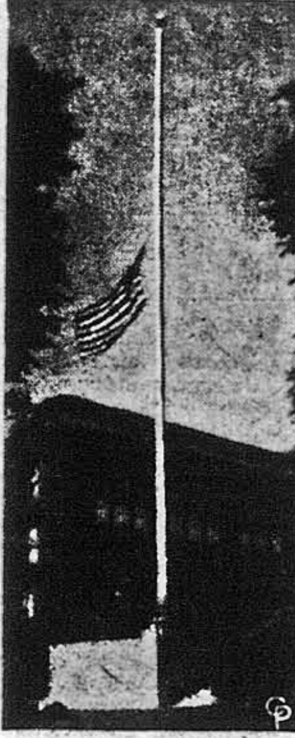
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 101. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 27-го ТРАВНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 27, 1959 No. 101. РІК LXVI.

В ПОХОРОНІ ДОЛЛЕСА БРАТИМУТЬ УЧАСТЬ ПРЕМ'ЄРИ І МІНІСТРИ ВСЬОГО СВІТУ

Вашингтон. — Починаючи з понеділка 25 травня ц. р. до Вашингтону почали з'їжджатися репрезентанти різних держав світу, передусім міністри закордонних справ, щоб взяти участь у похоронах донедавнього державного секретаря З'єдинених Держав Америки Джана Фостера Доллеса, що помер 24 травня ц. р. Похоронні урочистості з військовими почестями відбудуться в середу 27 травня і в них крім президента і членів Уряду та Конгресу, як теж репрезентантів різних офіційних і громадських кіл ЗДА, братимуть участь численні репрезентанти закордону. Заповів свій приїзд канцлер Західньої Німеччини, Конрад Аденауер, дипломатичний союзник і приятель Доллеса, і візьме участь в похороні Роберт Мензіс. прем'єр Австралії, який разом з міністром закордонних справ Ричардом Дж. Кейсі перебуває тепер на державних відвідинах у Вашингтоні. Далі готуються приїхати або й уже приїхали до столиці ЗДА не тільки міністри закордонних справ держав вільного світу, але приїжджає теж із Женеви, як репрезентант Совєтськ. Союзу міністер закордонних справ СССР Андрей Громико, який хоч і був дипломатичним противником Доллеса, але ж свого часу гостював у його домі. Крім згаданих прем'єрів і Громика прибувають ще такі міністри закордонних справ: британський Селвин Ллойд, французький Моріс Кув де Мюрвіл, західньо-німецький Гайнріх фон Брентано, італійський Джюзеппе Пелля, японський Алічіро Фучіяма, голляндський И. М. А. Г. Люна, бельгійський П'єр Віні та інші. До Білого Дому напливають дальші листи і телеграми із висловами співчуття з приводу смерти Доллеса, м. ін. від Папи Івана XXIII-ого, і британської королеви Єлисавети II-ої. У своїй телеграмі папа Іван XXIII підкреслив „безкорисну відданість" Доллеса обов'язкам, що „здобула йому подив усіх людей доброї волі". — У понеділок 25 травня тіло Доллеса перенесено із військового шпиталю ім. Волтера Ріда до його дому і звідти до Бетлегемської Каплиці Національної Катедри. На всіх урядових будівлях згідно з дорученням през. Айзенгавера спущено на знак жалоби державні прапори до половини маштів. Спустили прапори своїх держав до половини маштів теж амбасади і посольства чужоземних держав у Вашингтоні, між ними теж і совєтська амбасада. На час похорону відкликано всі імпрези і відвідини в Білому Домі.

Спущений прапор на машті перед військовим шпиталем ім. Волтера Ріда у Вашингтоні, що в ньому помер Джан Фостер Доллес.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС У 1-му ДНІ НАРАДИ ВИСЛУХАВ ЗВІТІВ ЕКЗЕКУТИВИ, ПРИЙНЯВ ДО ВІДОМА, ЩО МАЙНО УНСОЮЗУ ПЕРЕСТУПИЛО $ 22 МІЛЬЙОНИ ТА ВИСЛАВ КОНДОЛЕНЦІЙНІ ТЕЛЕГРАМИ З ПРИВОДУ СМЕРТИ ДОЛЛЕСА

Союзівка, Кергонксон. — Головний Уряд Українського Народного Союзу почав тут в понеділок 25-го ц. м. свої звичайні, передбачені статутом річні наради, вислухавши в 1-му дні звітів членів Головного Екзекутивного Комітету та вісплавши кондоленційні телеграми з приводу смерти кол. державного секретаря Джана Фостера Доллеса до през. Айзенгавера та вдови, пані Доллес. Наради, які почалися о год. 2-ій пополудні та в яких беруть участь всі члени Екзекутивного Комітету, Контрольної Комісії і Головної Ради та редактор „Свободи", відкрив коротким словом гол. предсідник Дмитро Галичин, вітаючи приявних і звертаючи увагу на головніші організаційні і громадські проблеми та згадуючи померлих, яких вшановано повстанням з місць і хвилинною мовчанкою. Після дальших формальностей та прийняття порядку нарад п. Д. Галичин започаткував звітування, давши загальну характеристику організаційного і фінансового стану УНСоюзу і В-ва „Свободи" та культурної праці. Окрему увагу звернув гол. предсідник на поступове здійснювання, рішальне для УНСоюзу, ухвал 24-ої Конвенції, головно збільшення висоти забезпечення в УНСоюзі до 50, а у випадку подвійного забезпечення до 100 тисяч долярів., як і введення акцидентово-хворобового забезпечення, і підвищення віку забезпечення до 65 року життя. Всі ці нові забезпечення вже здійснюються. Вказуючи на ряд успіхів, як і на деякі недомагання в праці УНСоюзу, звітодавець на закінчення ствердив живучість УНСоюзу та його ідей, що має рішальне значення для збереження росту і розвитку українських спільнот в Америці й Канаді та їх зусиль допомогти рідному українському народові в його жертвенній боротьбі за волю і незалежність.

Заступники гол. предсідника Иосип Лисогір і Анна Герман у своїх звітах подавали факти і характеристику поодиноких ділянок праці Гол. Екзекутивного Комітету та своєї участи в ній, як також висловлювали свою опінію щодо потреб і можливостей дальшого розвитку УНСоюзу.

Гол. секретар д-р Ярослав Падох, звітуючи про організаційний стан і розвиток УНСоюзу, дав загальний образ цієї ділянки праці, звертаючи увагу на цілий ряд характеристичних детайлів, як і вказуючи на дальші можливості. Окрему увагу звернув звітодавець на працю в Головній Канцелярії, високо оцінюючи відданість у цій праці затруднених там працівників. Подавши точні дані про рух членства в УНСоюзу в 1958 р., звітодавець підкреслював великі заслуги секретарів Відділів та організаторів, що серед найтрудніших обставин запевнюють УНСоюзові невпинний ріст. Навівши ряд порівнянь, звітодавець дав переконливі аргументи на поважні організаційні успіхи у звітовому часі та вказав на великі, хоч і трудні можливості дальшого росту.

Гол. касир Роман Слободян попередив своє звітування про фінансовий стан і господарку-УНСоюзу в 1958 р. повідомленням, що майно УНСоюзу з кінцем квітня 1959 р. переступило 22 мільйони дол. та виносить точно $22,031,-900.06. В дальшому звітодавець подав ряд вияснень до довгих табель прибутків і розходів в касі УНСоюзу та зокрема схарактеризував господарку фондами, що має на меті не тільки захоронити їх найпевнішими інвестиціями, але й забезпечити найкращі прибутки з цих інвестицій. Багатомільйонове майно УНСоюзу — ствердив звітодавець — є виключною власністю його членів і всім воно повинно служити. Характеристикою цього може послужити факт постійного збільшування інвестицій в гіпотечних позиках для членів. На закінчення звітодавець схарактеризував фінансовий стан та господарку УНСоюзу на тлі загального економічного розвитку країни.

Перший день нарад Гол. Уряду закінчено схваленням текстів та висилкою кондоленційної телеграми до президента Айзенгавера та пані Доллес з приводу смерти б. державного секретаря Дж. Ф. Доллеса. В телеграмі до Президента сказано: „Головний Уряд Українського Народного Союзу, братерсько-допомогової організації, що об'єднує понад 76,000 громадян українського роду, зібравшись на своєму річному засіданні, висловлює найглибший жаль з приводу смерти одного з найбільших американців та великого чемпіона волі для всіх, кол. державного секретаря Джана Фостера Доллеса. Його смерть відчують, як незаступну втрату не тільки американці і всі вільні нації, але головно всі ті народи, що перебувають в московській неволі, в тому й 42-мільйоновий український нарід, для якого Джан Фостер Доллес був ясним смолоскипом волі, символом невтомного змагання до неї та незламною надією на неї".

У 3-му тижні Женевської конференції — нема ніякого поступу

Женева. — У минулий понеділок, що започаткував третій тиждень Женевської конференції міністрів закордонних справ, совєтський міністер Андрей Громико знову накинувся в 45-хвилинній промові на Західню Німеччину, як на „мілітаристів і реванжистів". Це викликало гостру коротку репліку збоку державного секретаря Гертера, який звернув увагу, що Совєти раз-у-раз виявляють „старий страх і ненависть із минулого" та що вони оскаржують нинішню Німеччину за гріхи колишньої Німеччини, якої вже нема. Гертер закинув Громикові тенденції збити з панталику конференцію міністрів закидами під адресою минулих часів. Державний секретар різко запротестував проти постійного закидування Західній Німеччині мілітаризму. Він навів, що коли в Західній Німеччині збройні сили нараховують тепер 260.000 вояків, то в Східній Німеччині є під зброєю 757.000 осіб, що, взявши під увагу відношення величини території та населення обох частин поділеної Німеччини, стверджує чотирикратно більшу збройну силу в підсовєтській Східній Німеччині, ніж в Західній Німеччині. На тому самому засіданні, прийшло також до гострої виміни слів між французьким міністром закордонних справ Морісом Кув де Мурвілем та Громиком. Під натиском запитів Мурвіля Громико признав, що головною ціллю совєтського проєкту „мирового договору" з двома Німеччинами є забезпечитись проти того, щоб Німеччина була „миролюбною" країною. Французький міністер заявив саркастично, що під цим треба, мабуть, розуміти — контролю збоку Совєтів над усіми збройними силами Німеччини. — Не відомо, чи перед відлетом міністрів на похорон Джана Фостера Доллеса до Вашингтону вони матимуть ще якусь зустріч в Женеві. Залишаться в Женеві члени делегацій, які можуть вести інформаційні „приватні" розмови. Пленарне засідання міністрів закордонних справ призначено на найближчу п'ятницю вечером після повороту міністрів з Женеви. Крістіян Гертер звітуватиме президентові Айзенгаверові про хід і вислід двотижневих нарад в Женеві.

Англія й Совєти підписали новий торговельний договір

Москва. — В минулу неділю 24 травня ц. р., сер Дейвід Іклс, президент англійської Торговельної ради, і совєтський міністер для справ закордонної торгівлі Ніколай С. Патолічев підписали новий торговельний договір на найближчих 5 років, який передбачує значне пожвавлення взаємної торгівлі. Совєти не тільки спроваджуватимуть з Англії хемікалія, синтетичні вироби, автомобільні отоки цукор і різні харчові вироби але й мають отримати з Англії цілі фабрики для продукування даних товарів. Зокрема передбачено збудування і Совєтах англійцями фабрики автомобільних оток та інших виробів з гуми. Водночас Англія спроваджуватиме з Совєтів вперше автомобілі, іграшки, музичні інструменти, вина, горівки, ба навіть годинники. В минулому році Англія імпортувала з СССР товарів на суму 57.000.000 фунтів. Ця сама сума має бути підвищена до 80.000.000 фунтів. Совєти купили в Англії товарів на суму 25 до 30 мільйонів фунтів — ця сума має бути побільшена на кругло 170%. Англія не дала Совєтам довготермінового кредиту, але зобов'язалась ґарантувати кожну окрему трансакцію через Раду торгівлі, як це діється нормально з закордонно-торговельними трансакціями англійського торговельно - промислового світу. Нова англо-совєтська умова не охопила стратегічних товарів, якщо не брати під увагу, що такі речі, як синтетичні вироби чи автомобільні отоки мають також вартість для оборонних цілей.

ХРУЩОВ НЕСПОДІВАНО ПРИЛЕТІВ ДО АЛЬБАНІЇ

Тірана. — Нікіта Хрущов несподівано прилетів ракетним літаком ТУ-104 у понеділок 25 ц. м. до столиці Албанії Тірани на 12-денні відвідини. В його товаристві знаходився міністер оборони — маршал Родіон Маліновський, вищі службовці совєтського міністерства закордонних справ і репрезентанти совєтських „республік" Грузії, Таджікістану і Азербейджану. Західні дипломати в Москві заінтерпелювали Анастаса Мікояна під час прийняття в арґентинському посольстві, що означає така довга візита Хрущова в Альбанії. Він відповів, що „це не так дуже довго", та що „альбанський край дуже цікавий". Західні коментатори вважають, що відвідини Хрущова в Альбанії саме під час тривання Женевської конференції є посередньою демонстрацією Совєтів у серії совєтських погроз проти країн НАТО, де Америка влаштовує свої ракетні бази. Альбанія — це найвірніший совєтський сателіт і хоч вона окружена Югославією, Грецією та Алрійським морем, далеко від кордонів СССР, проте саме тому вона має величезне стратегічне значення для Совєтів. На альбанській території Совєти влаштували вже базу підводних човнів і літаків. — Приявність маршала Маліновського й інших високих військових в почоті Хрущова пояснюють військовими розмовами, що їх большевики вестимуть проти американських баз в Італії, Греції і Туреччині та проти узброювання тих країн атомовою зброєю. Теперішня візита Хрущова має підкреслити важливість Альбанії, як форпосту для совєтських збройних сил, небезпечного для Італії, Греції і Туреччини. В Альбанії „випадково" опинився східньо-німецький прем'єр Отто Гротеволь, ніби на тамошньому відпочинку. Не виключають, що прийдуть туди й інші сателітні „достойники". На летовищі в Тірані вичікували на Хрущова всі члени альбанської керівної кліки, на чолі з Енвером Гоксою, першим секретарем комуно-альбанської партії, та Мехметом Шехою, „прем'єром" тієї псевдо-держави. Тому, що якраз у тому дні югославський диктатор Тіто кінчав 67-ий рік життя, Хрущов і Тіто обмінялись „сердечними" депешами. У своїй відповіді на бажання Хрущова, Тіто підкреслив, що Хрущов перелетів понад територію Югославії: Тіто дякував Хрущову за побажання та з свого боку переслав йому „найкращі бажання". Західня преса не виключає, що з нагоди перебування Хрущова в Альбанії відбудеться там з'їзд, що обговорюватиме спільні військово - „оборонні" справи Альбанії, Мадярщини, Румунії і Болгарії в рямцях совєтських стратегічних плянів.

Німецькі комуністи погоджуються діяти в Берліні, як „совєтські аґенти"

Женева. — Східньо-німецькі „обсерватори" на Женевській конференції в приватних розмовах з західніми делегатами дали пізнати, що вони могли б погодитись на концепцію, що її вперше видвигнув був пок. державний секретар Джан Фостер Доллес. а саме, щоб вони, німецькі комуністи, перейняли від Совєтів адміністраційні функції над комунікаційними шляхами між західнім Берліном і західньою Німеччиною в ролі аґентів Совєтського Союзу, а не в ролі державних властей суверенної Східньої Німеччини („Німецької Демократичної Республіки"). Німецькі комуністи ставлять за передумову, щоб західні держави визнали у принципі потребу перетворення західнього Берліну у вільне місто — на що Захід ніяк не може погодитися. Західньо-німецький уряд спершу різко спротивився згаданій концепції Доллеса, але згодом визнав, що вона могла б бути компромісовою плятформою, якщо б водночас большевики, як справжні приказодавці і зверхники німецьких комуністів, зобов'язалися, що їхні комуно-німецькі аґенти не ставитимуть ніяких перешкод вільній комунікації між Берліном та Західньою Европою.

„Демократи потребують ліберального кандидата в 1960 році" — твердить сен. Кеннеді

Дітройт. — Сенатор-демократ Джан Ф. Кеннеді заявив на пресовій конференції, що Демократична партія конче потребує в 1960 році ліберального кандидата на президента, якщо хоче виграти вибори. Кеннеді заявив, що він уважає себе за ліберала, хоч і не говорив прямо про те, що буде кандидувати в найближчому році. На думку Кеннеді американський нарід оцінюватиме кандидатів на президента на основі їхньої компетенції, енерґії і відповідальности, а не на основі їхньої релігії. Сенатор Кеннеді казав, що він є за те, щоб Демократична партія мала якнайсильнішу плятформу в пункті про оборону громадянських прав, — побудовану на засаді рівности всіх громадян ЗДА. Губернатор-демократ Мишиґену Дж. Меннен Вільямс запросив сен. Кеннеді з промовою на прийнятті в пошану Джефферсона- Джексона. Кеннеді не хотів потвердити вістки про те, що в 1960 році демократичний виборчий список очолюватимуть він (Кеннеді) і губернатор Вільямс, тільки хвалив Вільямса як одного з сильних демократичних кандидатів на президента в 1960 році.

Фулбрайт вимагає, щоб уряд узгіднив свої погляди на допомогу закордонові

Вашингтон. — Голова Комісії Закордонних Справ сенатор Дж. В. Фулбрайт сказав, що він проситиме президента Айзенгавера, щоби зліквідував явне розходження, яке існує між окремими представниками уряду на справу фінансування фонду, з якого мають видавати позички на розвиток економіки в недорозвинених державах. Сен. Фулбрайт заявив, що не є вдоволений із вияснення державного підсекретаря Даґласа Діллона, який твердив, що уряд хотів би мати довготермінову програму в цій справі затверджену Конґресом, але одночасно Діллон запропонував тільки видатки на найближчий фінансовий рік, який починають 1-го липня 1959, а про довготермінові видатки проситиме Конґрес аж в 1960 році. Сам сенатор Фулбрайт пропонує признати на той позичковий фонд 7.-500,000,000 долярів, щоб кожного року (впродовж 5 років) можна було давати позичок на суму 1,500,000,000 долярів Уряд пропонує в цьому році видати тільки700 мільйонів на позички.

Польський письменник Марек Гласко вертається до Польщі

Тель Авів. — Польський письменник Марек Гласко, який здобув собі розголос не вважаючи на молодий вік — має всього 25 років, — та який в жовтні мин. року „вибрав свободу", проголосив своє рішення вернутися до Варшави. Він виїхав був до Західньої Німеччини у зв'язку з фільмуванням одної його повісти і там просив дати йому політичний азиль, причому висловився гірко про відносини в Польщі. З Німеччини він подався до Ізраїлю, але швидко потім заявив, що життя поза рідним краєм „не має сенсу". Він зрікся подорожі до ЗДА і подався на поворотну візу, якої йому варшавський уряд не відмовив. Його повість „Восьмий день в тижні" в чорних барвах малює відносини в комуністичній Польщі і вона заборонена в Польщі. Пресові коментарі представляють Гласка, як клубок нервів й людину, яка сама не знає, чого хоче та раз-у-раз змінює свої рішення.

В Альжирі почалась передвиборча кампанія до Сенату

Альжир. — В Альжирі почалась аґітація перед виборами до французького Сенату, які відбудуться там в найближчу неділю. В минулому місяці вибрано вже 255 сенаторів у корінній Франції, а тепер мають обрати ще 32-х сенаторів з Альжиру, в тому числі 20 мусульманів і 12 французів. Теперішні вибори відрізняються тим, що існує більше зацікавлення однаково в мусульманських, як французьких альжирських колах. Поважні мусульманські кандидати оспорюють кандидатури французьких екстремістів. Передвиборча кампанія унаглядкила протилежні становища французьких екстремістів-колоніялістів та мусульманських „лібералів". Перші вимагають „інтеґрації" Альжиру до Франції, себто трактування Альжиру далі як колонії з перевагою французького елементу без уваги на циферне відношення населення, — знову ж мусульманські ліберали домагаються широкої автономії. Мусульманські кандидати виявляють велику цивільну відвагу, бо вони наражені на терор збоку мусульманських націоналістів, які поручають бойкот виборів.

В АМЕРИЦІ

● **Преса підкреслює**, що покійний Джан Фостер Доллес був автором численних статтей і промов, вміщуваних у щоденних часописах, а також написав дві книжки: „Війна, мир та інше" (1939), в якій розкриває причини воєн, та „Війна або мир" (1950), в якій висловив думку, що тривкий мир може бути заснований на християнських засадах.

● **В Ню Йорку** продали на ліцитації сервіз (40 штук) із севрської порцеляни з часів французького короля Людвика XV з монограмами князя Рогана — кардинала Луіс-Рене Едварда за 60,000 долярів. Купили цей сервіз нюйоркські посередники Розенберґ енд Стібел.

● **Три американські педагоги** д-р Вільям К. Медлін, д-р Маршалл Шмідт і д-р Клиренс Ліндквіст — впродовж 5-ох тижнів вивчатимуть в СССР і Польщі систему вишколу учителів математики, фізики, хемії, природознавства і ужиткового мистецтва.

● **Відділ негайної допомоги** при нюйоркській поліції в 1958 році 24.179 разів висилав свої амбуляиси на різного роду виклики. Працівники цього відділу в минулому році штучним диханням привернули життя 10.030 чоловікам, жінкам і дітям, врятували від небезпеки 176 тварин, звільнили 830 осіб, які застрягли в ліфтах між поверхами та провели багато інших рятівних акцій.

● **Крайова** Симфонічна Оркестра з Вашинґтону 22 травня з великим успіхом дала свій перший концерт у столиці Панами. Ця оркестра відбуває мистецьке турне по всіх 18 латинських державах, де має дати 60 концертів.

● **43-річна Джейн Яварone** з Бруклину, Н. И., призналася, що це вона викрала була новонароджену дитину Лізу Розу Кіонкіо зі шпиталю 2 січня ц. р. До 22-го травня на суді вона твердила, що то її власна 9-та дитина. Джейн Яварone сподівається, що після свого „щиросердечного зізнання" вона дістане меншу кару.

Відзначають 25-ліття „Нашого Клича"

(сдо) — Товариство „Відродження" в Арґентині, яке видає тижневик „Наш Клич", оголосило комунікат, в якому сповіщає українське громадянство, що „Наш Клич" сповнив 25 років своєї інформативно - політичної та культурної діяльности, але, внаслідок економічної кризи, від якої терпить вся Арґентина, знайшовся в досить важкому матеріяльному стані. Підкресливши вагу українського друкованого слова взагалі, а ролі „Нашого Клича" в поширюванні ідей визвольної боротьби українського народу за державну незалежність і соборність зокрема, Управа Т-ва „Відродження" проголосила місяць червень в Арґентині — місяцем „Нашого Клича„ в надії, що українське громадянство вшанує і підтримає Ювілята. Дня 6-го червня має відбутися в Т-ві „Відродження" прийняття на шану Ювілята, а 20-го червня „Пресова Забава".

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Прилюдну Наукову Конференцію для відзначення 300-ліччя української перемоги під Конотопом**, влаштовує в неділю дня 7-го червня ц. р. Осередок Праці НТШ у Филаделфії. Відкриє цю конференцію голова місцевого Осередку НТШ д-р Данило Богачевський і вступну промову виголосить президент НТШ д-р Роман Смаль-Стоцький. З доповідями виступлять ген. Павло Шандрук та проф. д-р Григор Лужницький. Початок о год. 3-ій по полудні.

● **Авторський вечір Ів. Багряного** відбувся дня 15 травня ц. р. у Торонті заходом Літературно - Мистецького Товариства „Козуб". Автора вітав проф. В. Ревуцький, після чого Ів. Багряний поділився з присутніми своїми спогадами про видатніших письменників пореволюційного періоду в Україні і думками про завдання української літератури під сучасну пору. На дальшу програму вечора склалися читання прозових і поетичних творів Ів. Багряного, що з ними виступили Зіна Семенюк, Віра Василенко, Юрій Бельський, Дмитро Романик і сам автор.

● **Друге (8-ме) число „Голосу Комбатанта"**, органу Об'єднання б. вояків українців в Америці у Видавництві „Червона Калина" в Ню Йорку, вийшло з друку з датою „Весна 1959". На його зміст склалась редакційна стаття „Колишні вояки й Український Конґресовий Комітет", авторські статті д-ра Степана Ріпецького, ген. штабу полк. А. Валійського, інж. М. Кураха, Романа Купчинського і Зенона Стефанова, фейлетон Ікера, багатий хронікарський матеріял, рецензії, некрологи, історичні документи іт.п. Число має 32 сторінки великого журнального формату і є багато ілюстроване. Воно спізнилось внаслідок недуги редактора, зате найближче має появитися у приспішеному темпі. Адреса: „Червона Калина", 140 Друга Евню в Ню Йорку.

У СВІТІ

● **Швайцарський уряд** звернувся з закликом до домашніх господинь, щоб вони не вкидались в паніку і не робили надто великих харчових запасів з уваги на небезпеку війни. Конференція, що відбувається в Женеві, замість заспокоїти швайцарців — збільшила їх острах, вказавши на суперечність інтересів Москви і Заходу. Швайцарія залежить від імпорту харчів з-закордону. Швайцарський уряд час від часу пригадує своїм громадянам, щоб вони „на всякий випадок" мали запас харчів.

● **Німецькі комуністи** використовуючи Женевську конференцію і формальну участь Східньої Німеччини в ролі обсерватора, розкидають у Швайцарії тисячі пропаґандивних брошур і летючок з оскаржуванням Західньої Німеччини в гітлеризмі, мілітаризмі та інших гріхах. Масово поширюється брошуру „Захід. Берлін фортеця реакції і бастіон паліїв війни". Масово розкидано також карикатуру, на якій зображується західньо - німецького вояка, який, поруч поліційного собаки, сторожить атомові бомби.

● **Американським воякам** у Західній Німеччині заборонено вживати алькогольних напоїв до 5-ої год. по полудні. Цю заборону пояснено випадками, коли військові службовці після обідньої перерви не були всилі виконувати свої обов'язки.

● **У Східній Німеччині** комуністичний партійний апарат організує масове, висилання „листів простих людей" до західніх міністрів закордон. справ, що перебувають на Женевській конференції. Комуністи, як звичайно і в цій справі переборщили. Західні газети наводять текст листа „шестирічної дитини", яка рекомендує державному секретареві Гертерові „негайне підписання мирового договору із суверенною Східньою Німеччиною, щоб ґарантувати мир у всьому світі".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СМЕРТЬ ДЕРЖАВНОГО МУЖА

Джанові Фостерові Доллесові присвячено чимало статтей протягом його трудящого життя. Зокрема прославлювано його і критиковано протягом шістьох останніх років, коли він був державним секретарем З'єдинених Держав, керівником закордонної політики цієї країни. Бо Джан Фостер Доллес, як кожна непересічна індивідуальність, мав своїх прихильників та противників і потребував відстані часу, щоб усі його діла стали зрозумілі. Вся преса у вільному світі присвятила йому статті й повні співчуття замітки, коли важка недуга загнала його 5 лютого ц. р. до шпиталю. Нова серія статтей із спробами характеристики його, як людини і державного мужа, нова серія критично-аналітичних нарисів його праці залила світову пресу 15 квітня ц. р., коли президент Айзенгавер повідомив про зречення Дж. Ф. Доллеса з становища державного секретаря внаслідок недуги, яка не віщувала його швидкого повороту до здоров'я. Замість звороту до кращого, в стані його здоров'я йшов швидкий занепад сил. До останньої хвилини комунікати говорили про „високий дух" недужого, про ті подивугідні його прикмети — спокій, видержливість і терпеливість, — які характеризували його в усьому житті. „Він зустрів смерть з тією самою спокійною відвагою, з якою служив своїй постійній цілі — миру", заявив один з його колишніх найбільших партійно-політичних противників, демократичний кандидат на президента — Адлей Стівенсон.

І ось вся преса у вільному світі знову вшановує Джана Фостера Доллеса на його смертному ложі. Цілі шпальти газет виповнені цитатами з висловів про нього найвидатніших державних мужів чужини й Америки. В усіх цих голосах червоною ниткою в'ється визнання його чеснот: вірности ідеалам волі, вірности принципам моралі в міжнародному житті, непохитности там, де ішло про принципи. Джан Фостер Доллес був побожною людиною в приватному житті і доказував своєю працею, як державний муж, що між приватним життям і службою на відповідальному державному становищі може існувати повна гармонія. Він був живим запереченням дешевої фрази, начебто в політиці не існує моралі. Навпаки, не тільки своїми теоріями, але й найпереконливішою своєю практикою він доказував, що тільки тоді на довшу мету обрахована політика може мати успіх, коли твердо тримається принципів моралі. Тому так знаменито знав він комуністичний світ з його аморальними принципами і так твердо протиставлявся комуністичній перфідії.

В усіх пречисленних коментарях про Доллеса і його політику підкреслюється історичну міру його постаті і його заслуг. Для всебічної оцінки таких осіб потрібна завжди перспектива довшого часу. Своєрідним феноменом була одностайність думки, яка настала з моментом його важкого занедужання і його відходу від державної праці. *Прихильники і противники відчули пустку, як її відчувається завжди, коли не стає когось, хто був не виконавцем ,а творцем.* Джан Фостер Доллес був тільки людиною, і тому не раз помилявся. *Але кожний творчий дух має привілей помилятися* — без шкоди для загального підсумку своїх діл. Значення Джана Фостера Доллеса оцінюється не з погляду його ставлення до окремих подій з років 1953-59, чи радше з ще раніших, коли він працював, як молодий дипломат на Версальській конференції у 1919 році, — коли він був дорадником американської делегації при заснуванні Об'єднаних Націй у Сан Франсіско в 1945 році, — коли він був членом, а потім діючим головою делегації ЗДА на сесії ОН в Парижі у 1948 році й коли він виконував різні спеціяльні місії за президента Г. Трумана. Значення і заслуги Доллеса видні на тлі цілої сучасної холодної війни між вільним світом і комунізмом. У цьому гігантному змагові двох світів Джан Фостер Доллес силою своєї індивідуальности, силою своєї відваги, свого знаменитого знання актуальних проблем у різних країнах широкого світу, силою своєї невсипущої праці та свого хисту у міжнародних переговорах став фактичним лідером вільного світу. Його авторитет в очах усіх союзників і ворогів Америки підвищував факт, що він користувався найглибшим довір'ям, пошаною і приязню в Д. Д. Айзенгавера.

„Недуга взяла верх над фізичною силою Джана Фостера Доллеса, але боротьба за принципи, яку він вів, буде продовжуватись", — сказав бельгійський амбасадор у Вашингтоні Роберт Зільверкруз. Представник маленької європейської держави, що двічі протягом чвертьсторіччя падала жертвою агресії сильного сусіда, підкреслив цим висловом віру всіх слабих у вартість принципів. До них належимо й ми, українці, які знали, що Джан Фостер Доллес був визнавцем принципу, що тривкий мир може існувати тільки на базі волі і справедливости. Людина померла, але принцип живе, і з ним житиме пам'ять про цього великого державного мужа.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

ЗУСТРІЧ ВЕТЕРАНІВ ІСТОРІЇ

Останній раз Вашингтон бачив Черчилла рік тому в образах, коли його мандрівна виставка завітала до тутешнього Музею Природничої Історії. Правда, не було це особливою мистецькою насолодою і не її шукали товпи відвідувачів Це був наче курйоз, що дозволяв бачити великого мистця-політика в його приватному вигляді. І ось недавно, на початку травня, завітав Черчилл знову до столиці ЗДА, цим разом у своїй фізичній постаті. І хоч очевидно так звана „товариська" візита Черчилла у Айзенгавера мусіла мати політичне забарвлення, публічна опінія зустрічала в його особі не мистця-політика, а приватну людину в її особистій сфері, неначе відірваній від тісї історії, яку він творив і яка його творила.

Ім'я Черчилла нерозривно зв'язане з історією останніх двадцятьох років, бо був він, без сумніву, одним із її головних архітектів, в доброму чи злому. Ще в багатьох живе зовсім свіжий подив для його політичного генія, так, як у багатьох залишилось глибоке переконання в його політичному нерозумі, а в багатьох вдячність для нього за перемогу чи жаль, а то й ненависть за поступливість Совєтам і недолю мільйонів. А проте, в рефлексіях, які зустріли Черчилла в столиці ЗДА, не було відбитки цих емоційних почувань. В них було повно сантименту для того 84-літнього молодого старця, що ще недавно в політиці був велетнем, але тепер уже є тільки „бувшою людиною", про яку неначе вже слід говорити „ніль нізі бене". Черчилл, той, що від початку цього століття діяв у британському парляменті, як його провідна одиниця, що в критичному 1940 році взяв на себе відповідальність за долю Англії і мав відвагу заявити в парляменті: „Не можу запропонувати вам нічого, крім сліз, крови й поту", що майстерно вів оборону Англії і спільну дію альянтів, що потім, може менш майстерно, торгувався зі Сталіним у Ялті, історик війни і автор „Історії англомовних народів" з Нобелівською нагородою і ін. і ін. — був тепер тільки „сером Винстоном", англійським лордом, а в суспільності — тільки приватною людиною, над усе — старою людиною, що суб'єктивним балянсом свого життя накидає респект і подив. І треба признати, що його товста згорблена постать з широким обличчям, на якому грає іронічна усмішка, викликала якесь, може ірраціональне, почуття суму, що він уже тільки монумент історії, а не її активний діяч. Оте сумне почуття „бувшости" особливо супроводило сера Винстона, коли він відвідував інших співтворців політичної історії останніх десятиліть. З Джорджем Маршаллом Черчилл співпрацював під час війни і пізніше. Генерал Маршалл від першого до останнього дня війни був шефом штабу Армії ЗДА, потім амбасадором в Китаї, Трумановим міністром закордонних справ і нарешті секретарем оборони. Його ініціятивою введений і його ім'ям названий „плян Маршалла" допоміг істотно в економічній відбудові старого континенту і придбав йому Нобелівську нагороду миру. Тож стежки їх обох не раз і не двічі схрещувались, давши підставу для приязного знайомства. Тепер Черчилл стояв над ложем спаралізованого генерала-політика ,нездібного навіть привітати старого знайомого.

Потім Черчилл у шпиталі Волтера Ріда стискав слабу руку другого старого друга по політичній співпраці, що стояв перед останнім відходом. У фотелі на колесах сидів Джан Фостер Доллес, від 1953 року державний секретар ЗДА, республіканський наслідник демократичного Ачесона на тому пості, творець далекосхідного замирення, співтворець ОН, несгрудимий дипломат. Яку думку мусів думати 84-літній Черчилл, коли вітав і заразом прощався з своїми набагато молодшими товаришами — одного у віці 78, другого 71 років?

Але на тлі цих сумних зустрічей, неначе іронічний контраст, появився в столиці ще один ветеран історії, 75-літній, але повний життя, бадьорости й вдоволення Гаррі Труман. Склалося так, що під час відвідин Черчилла у Вашингтоні Національна Гвардія Америки посвячувала свій будинок-монумент. Гаррі Труман був колись її членом і в її рядах воював у Франції в першій світовій війні. Тепер приїхав він на посвячення і теж зустрічався з старими товаришами зброї. Сумно-комічно виглядали ті з них, що повдягали старі мундири з-перед сорока років, плоскі шоломи тодішньої моди, грубі однострої й завивані гамаші на тонких ногах. Але були вони веселі й щасливі і разом з Труманом сміялися перед фотоапаратами репортерів.

Щасливий і вдоволений долею, Труман сепарувався від сумнішого товариства Черчилла. Президент Айзенгавер запросив його на обід в честь сера Винстона в Білому Домі. Але Гаррі ще гнівається на Айка, а особливо на Діка Ніксона, тож „не мав часу" вступити до своєї бувшої резиденції.

Роз'їхалися ветерани історії. І неначе по їх слідах прибув у столицю молоденький монарх Бельгії, 28-літній Бодуен. Молодість короля Бельгії заступила яскравим контрастом образ старих віком і виглядом великих політиків. А проте, в очах його, привітних і інтелігентних, не було блиску тої молодої життєрадісности ,яку ми бачили в очах ветерана Гаррі Трумана, а особливо в найстаршого з них усіх — Винстона Черчилла

юс

ВЕЧІР НА ДНІПРІ

Дніпрове плесо тихе й синє.
Далеко чути кожен звук...
Ось на човні копицю сіна
Везуть із тогобічних лук.

І рівномірно плещуть весла,
І жабка кумканням зайшлась...
Та що це! Музику донесла
Чутлива тиша звідкілясь.

Так несподівано в цій тиші
Вона гримить віддалеки, —
Ось ближче й ближче
та гучніше
Над гладдю сонної ріки.

І все прокинулось, розквітло,
Все заблищало навкруги —
І пароплав, залитий світлом,
Пройшов повз наші береги.

НАТАЛЯ ЗАБІЛА

ЩЕ ПРО ВИСЛІДИ ПЕРЕПИСУ 1959 Р.

Опубліковані совєтською пресою попередні дані про вислід перепису, проведеного на території Совєтського Союзу 15 січня 1959 р., встановлюють кількість населення Української ССР, включно з приєднаними західніми областями (Галичина, Буковина, Волинь і Закарпаття) та з Кримською областю — на 41,893,000 осіб. Водночас із цим в опублікованих вислідах подано для порівняння числа про кількість населення Української ССР і областей ,які ввійшли до неї після того часу, і ця кількість для 1939 року встановлена на 40,-469,000 осіб.

У відповідному томі першого видання „Большої Совєтської Енциклопедії", виданому 1948 року (стор. 1810), подано такі дані і цифри про населення УССР і областей, прилучених до неї після 1939 року: „Населення України за переписом 1939 р. становило 30,960,000 осіб... В Західній Україні нараховувано до війни (другої світової — О. Р.) яких 8 мільйонів осіб, в частині Басарабії ,що ввійшла в склад УССР, і в північній Буковині яких 1,565,000 осіб, в Закарпатській Україні яких 725,000". Значить разом совєтська Енциклопедія 1948 р. встановлювала для 1939 року кількість населення на 41,-250,000 осіб (без Кримської области, яка в 1928 році нараховувала 700,000 осіб). Тепер же, в 1959 році офіційне совєтське статистичне управління встановлює для 1939 року кількість населення в сумі 40, 469,000, отже на півтора мільйона менше, як подала совєтська енциклопедія в 1948 році. Все це свідчить, що статистичні дані, подавані досі совєтськими джерелами, були цілком довільними, викомбінуваними совєтськими статистиками. Що так воно є, доказують і дані, опубліковані в 1956 і 1957 роках Центральним Статистичним Управлінням при Раді Міністрів СССР і таким же управлінням при Раді Міністрів Української ССР у збірниках „Народное хозяйство СССР", (Москва 1956), і „Народне господарство Української ССР" (Київ 1957). В першому з цих збірників кількість населення УССР включно з Кримською областю встановлено для 1940 року на 41,000,000 осіб, а для квітня 1956 р. — на 40,600,000 осіб. В другому збірнику для квітня 1956 подано докладнішу цифру, а саме 40,587,000 осіб. Що була ця цифра також цілком довільною, доказує й те, що протягом 15 років вона залишилася незмінною, хоч за два останні п'ятиріччя цього періоду не було ніякої війни і, згідно з усіма законами, населення України повинно було безупину збільшуватися. Яка неузгідненість щодо кількости населення України існувала в совєтських офіційних джерелах може свідчити й те, що під час виборів до верховних совєтів у 1950 р. кількість населення Української ССР без Кримської области встановлено на 40,800,000, а під час таких же виборів у 1954 році — на 42,900,000.

Усю статистичну метушню в цій ділянці насвітлює табеля совєтських офіційних даних про кількість населення Української ССР на протязі останніх 20 років:

Для 1939 р.		
Больш. Сов. Енц. 1948 р.	41,950,000	(з Кримом)
Статистичне Управління 1959	40,469,000	
Для 1940 р.		
Статистичне Управління 1956	41,000,000	
Для 1950 р.		
Стан виборчих округ 1950 р.	40,800,000	
Для 1954 р.		
Стан виборчих округ 1954 р.	42,900,000	
Для 1956 р. (на 1-го квітня)		
Статистичне управління 1957	40,587,000	
Для 1959 р. (15 січня)		
Перепис 1959 р.	41,893,000	

Такими ж довільними виглядають і всі дотеперішні дані про кількість населення окремих областей Української ССР. І тому, мабуть, у повідомленні про попередні висліди перепису населення Центральне Статистичне Управління не подало ніяких даних про кількість населення цих областей у 1939 чи в інших роках, що їх тепер є 26, а в 1950 і 1954 році було 25 (без Кримської области). Порівняння теперішніх даних із даними про 1950, 1954 і 1956 рр. виявляє знову ж цілковиту плутанину і в цій ділянці:

Назва области	Кількість населення в тисячах			
в роках	1950	1954	1956	1959
Вінницька	2,400	2,400	2,143	2,141
Волинська	1,200	1,200	890	890
Ворошиловградська (тепер Луганська)	1,800	2,100	2,220	2,457
Дніпропетровська	2,100	2,400	2,469	2,708
Дрогобицька	1,200	1,200	853	847
Житомирська	1,800	1,800	1,587	1,603
Закарпатська	900	900	929	923
Запорізька	1,500	1,500	1,393	1,466
Ізмаїльська	600	600	—	—
Кам'янецька (тепер Хмельницька)	1,800	1,800	1,631	1,609
Київська	3,600	2,400	2,686	2,821
Кіровоградська	1,200	1,200	1,206	1,218
Кримська	—	—	1,119	1,202
Львівська	1,500	1,500	1,236	1,268
Миколаївська	600	600	996	1,015
Одеська	1,800	1,800	1,943	2,028
Полтавська	2,100	1,800	1,634	1,630
Рівенська	1,200	1,200	921	927
Сталінська	3,000	3,000	3,931	4,265
Станиславівська	1,500	1,500	1,100	1,098
Сумська	1,800	1,800	1,526	1,512
Тернопільська	1,500	1,500	1,090	1,088
Херсонська	—	—	807	827
Харківська	2,400	2,400	2,445	2,517
Чернігівська	1,800	1,800	1,568	1,553
Чернівецька	900	900	767	776
Черкаська	—	1,500	1,497	1,504

Якщо зменшення кількости населення Київської та Полтавської областей можна пояснити вилученням з цих областей деяких районів і створенням нової Черкаської области, то зменшення населення у таких областях, як Волинська, Дрогобицька, Житомирська, Кам'янецька, Львівська, Рівенська, Станиславівська, Сумська, Тернопільська, Чернігівська і Чернівецька, можна з'ясувати хіба тільки масовою екстермінацією або виселенням українців до інших областей, передусім сибірських. Збільшення кількости населення в таких, головним чином, індустрійних областях, як Луганська, Дніпропетровська, Миколаївська і Сталінська, відбулося не за рахунок зросту українського елементу в цих областях, але за рахунок московського зайшлого елементу. Значне ж збільшення кількости населення в Східньому Сибіру (34 проценти), на Далекому Сході (70 проц.), у Середній Азії і в Казахстані (38 проц.) відбулося, без ніякого сумніву, внаслідок посиленої колонізації цих областей українськими примусовими чи „добровільними" переселенцями. Таким чином, дані цьогорічного перепису, абстрагуючи від воєнних втрат, тільки підтверджують наявність екстермінаційної совєтської політики у відношенні до України й українців, задокументовану м. ін. також і фактом неймовірно низького природного приросту населення.

Екстермінаційною совєтською політикою треба з'ясовувати і факт зменшення кількости населення в таких містах, як Керч, Кремінчук та Бердичів, і невеликий або майже ніякий зріст населення в таких містах, як Станиславів, Тернопіль та ін. Якщо йде про населення українських міст у порівнянні з 1939 роком, то опубліковані тепер совєтські дані про стан населення в цих містах виглядають цілком неймовірно. Наприклад, згідно з польським переписом 1931 року, Тернопіль нараховував 35,000 населення (УЗЕ), в 1940 році мав 40,000, а в 1943 році за німців, як про це подав п. Миколаєвич у своєму листі до „Свободи" (21-го травня ц. р.), 36,000. Звідки тепер взялася для 1939 р. цифра 50,-000 — це залишиться таємницею совєтських „статистиків", так само, як таємницею залишається і їхні дані про Бердичів ,який у 1926 р. мав 55,600 населення, в 1939 році 62,000, а тепер уже тільки 53,000, значить менше, як мав у 1926 році.

О. Р.

Богдан Винар

КРАЙОВА КОНВЕНЦІЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ АСОЦІЯЦІЇ І НАШІ ЗАВДАННЯ

У днях 21-27 липня ц. р. в Вашингтоні відбудеться річна конвенція Американської Бібліотечної Асоціяції, центральної професійної організації американських бібліотекарів. Як відомо, доволі велика група українців, зокрема з новоприбулої еміґрації, працює професійно бібліотекарями по різних американських інституціях. Їх кількість постійно збільшується, помічається також доплив з наймолодшої ґенерації, абсольвентів американських високих шкіл.

Немає потреби в цій інформаційній статті з'ясовувати завдання українських людей у цій таки доволі впливовій професійній групі. Скажемо тільки, що саме в десятках журналів фахової бібліотечної та бібліографічної літератури обговорюються всі важливіші появи американського та чужинного книжкового ринку. Рецензуються там також всі загальні та спеціялізовані енциклопедії, різного роду довідники та ін., що, як відомо ,нерідко подають невірні, а то й тенденційні інформації про українські справи. Не можна також забувати про традиційно тісний контакт бібліотекарів з професорським збором американських університетів, де при добрій волі заінтересованих українців можна зробити багато для усвідомлення американських інтелектуалістів в українському питанні. Дуже можливо, що декому з українців, подібно як і авторові цих рядків, вдалося одержати також і працю викладача в бібліотечних інститутах.

Реасумуючи сказане, можна вказати на такі першочергові завдання українських бібліотекарів в аспекті наших найважливіших потреб:

(1) Активне співробітництво в провідних американських журналах шляхом хоча б вміщування рецензій на американські ,чужомовні і українські книжкові появи, що так чи інакше заторкують українське питання.

(2) Активна участь українців в американських професійних організаціях, зокрема в Американській Бібліотечній Асоціяції, та розбудова відповідних контактів з впливовими американськими інтелектуальними колами по університетах.

(3) Обговорення загального положення українських колекцій у найважливіших американських університетах та винесення певних пропозицій щодо їх кращого впорядкування, що набагато допомогло б науковцям, заінтересованим в українських питаннях.

(4) Облік українських книжкових фондів в українських бібліотеках та архівах, допомога в їх фаховій каталогізації і таким чином залучення їх в загальну сітку юнійних каталогів у ЗДА.

(5) Підготова ретроспективної бібліографії українікн, в якій то справі автор поробив уже певні початкові заходи перед чинниками НТШ.

(6) Допомога українським науковим інституціям в їх праці, зокрема в питаннях, зв'язаних з бібліографією, працею над Енциклопедією Українознавства і т. п.

Для реалізації намічених завдань (а їх можна навести значно більше) потрібно перевести широку кореспонденцію між заінтересованими та усталити бодай загальний рямковий плян скоординованої роботи. Першим етапом у реалізації наміченого могла б бути зустріч українських професійних бібліотекарів, членів АЛА, під час річної конвенції в Вашинґтоні. Цією дорогою звертається автор цих рядків до українських бібліотекарів з проханням:

а. Надіслати йому в можливо якнайкоротшому часі адреси всіх тих осіб, що візьмуть участь у Вашингтонській конвенції, з тим, що при відповідному кворумі таку першу зустріч можна було б відбути у Вашингтоні.

б. Надіслати адреси осіб, що є заінтересовані у видвигнених питаннях, але через різні причини не візьмуть участи в конвенції.

Кореспонденцію прохаємо ласкаво спрямовувати на адресу:

Dr. B. Wynar, Head, Techn. Serv. Div., University of Denver Libraries, Denver 10, Colo.

Теодор Курпіта

ПРОТОКОЛ ГОВОРИТЬ

(У 50-ліття 221 Відділу УНС в Шикаґо)

(13)

Що 221-ий Відділ не стояв від цієї кампанії осторонь і розумів політичні аспекти нашої участи в тій всесвітній імпрезі, свідчать слова тогочасного протоколу. Уже завчасу, ще 14 вересня 1928 р., на місячних зборах „Барабаш предложив Справи Світової виставки котра має ся відбути в Шикаґо 1933 року і дав ширше поясненє в сій справі і що ми повинні Брати участ всій виставі а се прийде на корист українскому Народови і еще більше пояснюва се відложено на річний Мітинг". Після 4-річної мовчанки Відділ знову повертається до цієї теми, 11 грудня 1932 р. „Лучків подає що на зборах делеґатів рішено повести як найбільшу діяльність в збираню грошей а то тому що вже короткий час а ще нічого не зроблено. Барабаш додає що наколи буде уряджений укр. павільон то також мож сподіватися доходу який є призначений на рідну школу в краю". Услід за цим члени ухвалюють на фонд українського павільйону 5 долярів (стор. 127). і до цього питання вже більше не повертаються.

Крім цієї пожертви на пропаґанду рідної справи, Відділ жертвує в 1938 р. 25 дол. на Світову Виставку в Ню Йорку, поручає членам брати участь у показі українського мистецтва, що його в 1935 р. улаштовують в Шикаґо панство Кочани, та плянує в обороні Української Правди винайняти сторінку в одній із найвпливовіших шикаґських англомовних газет. Переведена на ту ціль збірка, як подає предсідник Ф. Васильовський (стор. 454), приносить 225 долярів.

Члени цікавляться всім, що стосується України. Вони домагаються, щоб УНСоюз щороку видавав свої цінні календарі, роблять заходи, щоб урухомити Просвітний Комітет, поручають членам купувати Союзові видання, апелюють, щоб батьки посилали своїх дітей до гайскулів, засновують стараннам Т. Шпікули молодечий відділ та широко обговорюють потребу пластових інструкторів. Вони беруть активну участь в антипольській і антисовєтській маніфестаціях у Шикаґо і вимагають негайного звільнення з праці в Союзі союзового лікаря (стор. 157), який не брав участи в жадній із тих маніфестацій і задорого брав за медичну поміч від покалічених наших людей.

У дальшому Відділ виасиґновує, а члени добровільно складають більшу суму гроша на закупно Дому Відділів УНСоюзу в Шикаґо, фінансово піддержують УККомітет, ЗУАДК, українські школи та організації нашої молоді.

Не на одних зборах зустрічаємо цікаві політичні дискусії. На одних осуджують книжку „Фифт колюмн из гір", в якій запідозрівається українців у нельояльності до Америки, на других виносять протест проти шкідливих для української справи зізнань громадянина Р., на третіх виступають проти очорнювання нашими несвідомими людьми героїв з УВО і ОУН.

Крім цього читаємо, що, поруч тих усіх справ, „дальше була дискусія над радіовою годину котра відспівала плиту котра виславляла проститутство в наших укр. словах своїм співом. Одобрено віднестись до менажера радіо години з протестом".

Шкода, що в найновіших рекордах не зустрічаємо довгоочікуваної примітки, що члени 221-го Відділу запротестували проти калічення в сучасних радіопередачах милозвучної української мови „в наших укр. словах"...

Щоб допомогти ЗДА, своїй прибраній батьківщині, в останній світовій війні, Відділ і члени закуповують воєнні бонди, а два члени Відділу гинуть за Америку на полях боїв.

Від початку існування Відділу його делеґати постійно беруть участь у конвенціях УНСоюзу і навіть бувають обирані на керівні становища Централі. Найширше обговорено в протоколі конвенцію, що відбулася в 1937 р. у Вашингтоні. Подаючи з неї на 277-ій сторінці звіт, „пан Адв. Р. Смук висказав свою працю на конвенції а головно що був в Комітеті статутовім. висказав поправки статута котрі будуть видані в новім статуті. На ділянці національні Україньскім дописала ідбувша великого успіху межи Американськими Сенаторами котрі вічливо відвідували Салю Конвенційну і коли делеґати зробили бенкет на цей бенкет радо прибули Сенатори котрі не могли прибути як Сенатор з Ілль Гамель Луйсь цей прислав листа що неміг бути. З висказом „Чуйтеся добре бо я так як би був з вами. Дальше п. Смук висказав що делеґати з Ілінойс тоє з Шікаґо заховувались дуже пристойно, а зокрема наш секретар Т. Шпікула як радний мав найкращий рекорд і що надальше єст раднем".

ЮВІЛЕЙНИЙ РІК МАЗЕПИ

Доповіді про І. Мазепу в Ню Йорку

За програмою ЮКОМА, протягом місяців січня до квітня 1959 р., в Ню Йорку відбулося 10 доповідей про життя і діяльність Великого Гетьмана І. Мазепи. Доповіді відбувалися при участі українських організацій, товариств і корпорацій, у різних залях і в різних частинах метрополітального міста. Це дало можливість слухати доповіді широким колам українського громадянства. ЮКОМа поставив собі за ціль висвітлювати цілу діяльність І. Мазепи, не обмежуючись часово (напр. 1709 р). І справді, доповіді кинули багато світла і подали нові матеріяли, факти і насвітлення подій, які всесторонньо представили діяльність І. Мазепи на полі політичному, національному, військовому, культурному. Відбулися такі доповіді:

1. Проф. М. Андрусяк, дня 10 січня 1959 в НТШ, крім широко представленого життєпису гетьмана, подав цікаві факти про фальшиві листи ворогів І. Мазепи, які старалися скомпромітувати гетьмана в очах польського і московського дворів.

2. Проф. Д. Гоняткевич, 24 січня 1959 в Українському Інституті Америки, в доповіді про українське мистецтво доби І. Мазепи, відзначив виняткову ролю гетьмана в розвитку українського барокко, що стало вихідною базою для розквіту цілого українського мистецтва.

3. Проф. В. Січинський, 30 січня 1959 в Українському Літ.-Мист. Клюбі спинився на деяких важливих питаннях з життєпису і діяльности І. Мазепи, користуючись головно чужинецькими джерелами. Зокрема доповідач довів фальшивість деяких легендарних звісток про романтичні пригоди молодого І. Мазепи, далі підкреслив значення походу 1705 р. та об'єднання Правобережжя і Галичини під владою І. Мазепи та спинився над питанням кількости українського війська під Полтавою.

4. Проф. А. Москаленко 7 березня 1959 у 2-му Відділі ООЧСУ, в доповіді „Історичний ґрунт культу і символу гетьмана І. Мазепи" подав широкий образ т. зв. Північної війни з поразками Москви і значення І. Мазепи, як символу розподілу Російської імперії.

5. Проф. М. Андрусяк 28 березня 1959 в НТШ, в доповіді „Мазепа в творах Шевченка" порівняв історичні факти зі становищем поета до особи І. Мазепи. В дискусіях проф. Тершаковець подав глибоку аналізу поезії Т. Шевченка — „Чернець" (про Палія).

6. Б. Ржепецький, 5 квітня 1959 в 64 Відділі Союзу Українок Америки, в приміщенні Народного Дому, в доповіді „Мазепа і сучасність", крім цікавих думок про значення І. Мазепи і мазепинців для сучасности, торкнувся мало насвітлених моментів про дипломатію І. Мазепи та його зв'язки з Карлом XII за посередництвом кн. А. Дольської.

Проф. В. Січинський 18 квітня 1959 в Т-ві „Зарево" в приміщенні Українського Інституту Америки, в доповіді „Чужинці про І. Мазепу", подав обширний матеріял про писання чужинців, головно тих, які особисто бачили Великого Гетьмана. Такі писання французів, шведів, данців, німців, англійців та ін. зовсім розходяться з відомостями і характеристиками московських авторів, а сам Ів. Мазепа в західньо-европейських джерелах представляється, як незвичайно освічена, розумна, здібна і достойна особа, повна гідности і палкого патріота та оборонця прав свого народу.

Виклади про І. Мазепу викликали велике зацікавлення поміж українським громадянством, про що свідчили живі дискусії і запити під час викладів.

● Анрі Троя (Тарасов), 47-річний французький повістяр, драматург і біограф, вибраний до Академії Літератури, поміж т. зв. „безсмертних" на місце, що звільнилось із смертю Клъода Фаррера. Протягом цілого місяця тривав спір за кандидатів. Троя народився 1911 р. в Москві, але ще дитиною, перед революцією 1917 р., переїхав з батьками до Франції.

● У комуністичному Китаї, на узбережжі Формозької протоки викінчено будову ще двох летовищ. До цього часу було там вісім оперативних військових летовищ, з яких буквально кілька хвилин лету до Пескадорських островів, що перебувають під правлінням вільного Китаю.

ДОСЛІДИ НАД МОВОЮ УКРАЇНСЬКИХ ПОСЕЛЕНЦІВ В АМЕРИЦІ

Конвенція американських і канадійських мовознавців в Норт Дакоті.

15—17 травня відбулася в Університеті Норт Дакоти в Гранд Форкс, Н. Д. перша конвенція американських і канадійських мовознавців, в якій узяли участь понад 50 осіб зацікавлених у цій ділянці людського знання. На конвенцію наспіла низка привітів від університетів (м. ін. від проф. Р. Смаль-Стоцького, директора Славістичного Інституту в Маркет університеті та наукових установ Канади й Америки. З українських мовознавців у працях з'їзду взяв участь проф. Яр. Рудницький з Вінніпеґу, заступаючи крім УВАН (Канада) Американське Назвознавче Товариство й Канадійську Лінґвістичну Асоціяцію. З нагоди конвенції відбулася вистава міжнародної мовознавчої літератури, на якій виставлено було теж видання УВАН — праці проф. Р. Смаль-Стоцького, В. Чапленка, Ю. Шевельова, І. Ковалева, Яр. Рудницького, А. К. Маннінґа, Митрополита Іларіона (проф. І. Огієнка) й ін. Після подібних вистав у Анн Арбор, Мич., Ріо де Жанейро, Бразилія, Осло, Норвегія, це була чергова виставa нової мовознавчої літератури.

В програмі конвенції були доповіді ,дискусії ,наради, демонстрації найновіших технічних досягнень в ділянці мовознавства. Окрему сторінку творили доповіді на тему теренових дослідів мови й діялектів, що досі зберігаються на американському континенті. Одну з таких доповідей виголосив проф. Яр. Рудницький. Нав'язуючи до своїх дослідів у Канаді, він видвигнув справу „діялектологічної праці в терені" теж і в Америці, а зокрема серед українських поселенців по більших містах (Ню Йорк, Шикаґо, Филаделфія), та по українських колоніях, на фармах і малих містечках. Зокрема для Північної Дакоти — ця справа дуже важлива, бо тут зберігаються ще й досі українські діялекти з Київщини й узагалі з Придніпрянщини. З уваги на переваґу західньо - українських поселенців, а тим самим і західньо - українських діялектів в Канаді й Америці, північнодакотські українці зберігають деякі унікальні діялекти й для науки ця справа надзвичайно важлива. В дальшому він видвигнув такі основні проблеми, що їх треба прослідити не тільки на українському, але взагалі на слов'янському терені в Америці:

1) проблема лінґвістичного білінґвізму серед поселенців: англо-українського з одного боку й міжслов'янського (включно з т. зв. койне) з другого боку;

2) фонологічний, морфологічний, синтактичний і врешті словниковий опис поодиноких мов і діялектів на американському континенті.

3) змапування мов і діялектів при допомозі так званих „ізоглос"";

4) дослід міжмовних взаємин, а зокрема англо-американських чи англо-канадійських впливів на словник слов'янських мов і навпаки;

5) досліди над географічними й особовими назвами українців в Америці.

Над доповідями вив'язалася жива дискусія й вирішено звернутися до лінґвістів в Америці з закликом присднатися до цієї теренової праці, що з уваги на вимирання старшого подоління піонерів є тепер на часі й його не можна відкладати.

В цілому ця перша конвенція американських і канадійських лінґвістів пройшла з повним успіхом. Чергову конвенцію рішено відбути в Вінніпеґу в місяця листопаді 1959 р.

В. Г. С-р

Із праці Станиці Братства к. Вояків Української Дивізії в Дітройті

14-го березня ц. р. відбулися Загальні Збори Станиці Братства к. Вояків 1-ої УД УНА, які з уваги на 15-ту річницю битви під Бродами вшанували мовчанкою впавших друзів у боях з московсько-большевицьким окупантом, як також борців — січовиків за волю Карпатської України, яка 20 років тому проголосила відновлення своєї Самостійности.

Збори відкрив урядуючий голова мґр. Олександер Луцький, вітаючи голову Станиці УСС-ів п. Едварда Козака і голову Станиці ОбВУА д-ра Ф. Липецького, які засіли в почесній президії. Проводив зборами з повним успіхом п. Е. Козак, секретарював п. Я. Кривий. Про діяльність уступаючої Управи звітував урядуючий голова мґр. Ол. Луцький.

Із внутрішньої праці Станиці слід підкреслити переведення листопадової збірки на українських інвалідів, яка дала суму 279.50 дол., улаштування пікніку і забави, та переведення коляди на суспільні цілі. Крім того Станиця відзначила в грудні минулого року 15-ті роковини створення Української Дивізії окремою зустріччю-бенкетом з громадянством, на якому між іншим наділено Станицю УСС-ів почесним членством.

На зовнішньому відтинку Станиця співпрацювала з УККА — метрополітальним Відділом в Дітройті і Відділом в Гемтремк та переводила збірку на Український Народний Фонд. Станиця спонзорувала і брала участь в головніших імпрезах, як напр., в ювілейному святі в честь сл. п. полк Є. Коновальця, посвячення новозакупленої школи „ТАВБЕТА", посвячення оселі СУМА „Київ", голод. маніфестації, святі Збройних Сил, 40 роковинах Листопадового Зриву, антибольшевицької маніфестації проти Мікояна, святі Соборности і Самостійности, в працях місцевого Комітету Товариства Приятелів Капелі Бандуристів. На бенкеті в честь Голови Міської Ради м. Дітройту п. Марусі Бек, від імені Станиці вручено їй на пам'ятку гарно інкрустовану відзнаку 1-ої УД УНА.

Хоч Станиця числом активних членів не дуже велика, все ж таки загальний фінансовий оборот за звітний рік 1958 виносив 3,050.32 дол.

Годиться особливо підкреслити, що Станиця Братства жертвувала із своїх скромних доходів 350.00 дол. на загальногромадські цілі, з яких більші пожертви були: на видавничий фонд Братства 100 дол., на Рідну Школу в Дітройті 65.00 дол., на Катедру українознавства при Вейнському університеті 50.00 дол., на українських інвалідів 50 дол., суспільну допомогу 46 дол. і т. д. Такими пожертвами на ріноманітні громадські цілі не кожна організація в Дітройті може виказатися, — а це й свідчить про загальногромадський характер праці Станиці. Для інформації та тіснішої співпраці членства Станиця видає внутрішній „Обіжник".

Вибрана нова Управа в складі 9-ти осіб з головою мґр. Олександром Луцьким на чолі, продовжує діяльність Станиці дальше на базі апартійности Станиці та тісної дружньої співпраці в першу чергу з усіми іншими комбатантськими організаціями, обидвома Відділами УККА та всіми другими громадськими товариствами.

Головним моттом праці на цей рік є гідне відзначення 15-их роковин битви під Бродами, яку Українська Дивізія звела в 1944 р. в боротьбі з московсько - большевицьким наїздником на українські землі. В тій цілі заходом Станиці відбудеться в дні 7-го червня ц. р. Благословення Братського прапору в церкві Непорочного Зачаття при вул. Коммор, та святкова Академія в залі УНК „Орлик", в якій проситься все громадянство, а зокрема, всі товариства і організації взяти численну участь.

Головну промову виголосить Голова Гол. Управи і учасник битви під Бродами д-р Л. Ортинський. В мистецькій частині виступить український хор „Трембіта". Подробиці будуть проголошені в часописах і афішами. Хочемо вірити, що свідоме громадянство великого Дітройту віддасть гідно пошану своїм синам, мужам чи батькам, що в рядах Уараїнської Дивізії впали на полі Слави в тій битві під Бродами.

А. Л.

Франція погрожує репресіями екстремістам в Альжирі

Альжир. — 17-х найбільш відомих і активних французьких діячів із скрайньо-правої організації „Молода Нація" в Альжирі викликано до головної кватири військового командування в Альжирі та загрожено їм, що якщо не припинять своєї кампанії проти центрального французького уряду, їх арештують і замкнуть в кацеті, або включать до війська. Водночас 23 інші французькі організації оприлюднили спільну „пересторогу" проти перемир'я, що його ніби збирається робити де Ґоль з альжирськими повстанцями. Поголоски на цю тему поширились внаслідку контакту, що його в Женеві альжирські повстанці нав'язали з міністром Кув де Мурвілем за посередництвом Єгипту.

З НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН У ЗДА

Доповідь К. В. Варварова про українську революцію в документах Конґресу ЗДА

14-го березня на засіданні Комісії УВАН у ЗДА для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом мґр. К. В. Варварів доповідав на тему: „Українська революція в дебатах і документах Конґресу ЗДА". На початку доповіді він зазначив, що тепер працює в Конґресовій Бібліотеці у Вашинґтоні у відділі міжнародної документації і зібрав, розглянув та проаналізував офіційні документи Конґресу ЗДА, що стосуються України та української революції 1917-1920 років. На думку доповідача — ця тема ще не розроблена в українській науковій літературі .

К. Варварів у доповіді подав матеріяли про поінформованість тогочасних відповідальних американських політичних кіл про Україну та про українське питання, про ставлення до подій на Україні, про закиди деяких жидівських кіл щодо погромів. Він зупинився на реклямованих „успішних акціях" на терені Конґресу, зокрема на прихильних виступах конґресменів та сенаторів, що були занесені до „рекордів" Конґресу і що їм деякі українські кола, на думку доповідача, надають надмірної уваги. Доповідач висвітлив також справу з законопроєктами про зорганізування на терені ЗДА Слов'янського і Російського Леґіонів та подав матеріяли щодо історії торговельного договору, що його склала Українська Дипломатична Місія на Мировій Конференції в Парижі з Ліквідаційною Комісією ЗДА. На закінчення К. В. Варварів поінформував про офіційне ставлення тодішнього американського уряду до України й українських визвольни хзмагань.

По доповіді — подано багато запитань та розгорнулась жвава дискусія, в якій взяли участь пп. Л. Чикаленко, В. Голубничий, І. Світ, М. Галій, В. Маркусь, І. Замша, В. Приходько, В. Косаревич - Косаренко, Я. Пеленський, Е. Пизюр та ін. У виступах відзначено, що доповідач старанно зібрав і дослідив матеріяли, і висловлено побажання, щоб ці матеріяли опублікувати. **І. З.**

Даповідь проф. В. Чапленка про драматурґію Миколи Куліша.

12-го квітня в Ню Йорку на засіданні Комісії УВАН у ЗДА для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом проф. В. К. Чапленко доповів на тему „Драматургія Миколи Куліша".

Доповідач зазначив, що він зробив спробу науково проаналізувати драматичну спадщину Миколи Куліша, цього видатного драматурга 29-ох років, у світлі його доби. Він докладно розглянув три головні драми М. Куліша — „Народній Малахій"; „Мина Мазайло" і „Патетична Соната"; їх ідейний зміст, побудову сюжетів, характер образів, мовостиль.

В. К. Чапленко сказав, що в підході до матеріялів драматичної творчости М. Куліша він стояв на засаді об'єктивної оцінки, відкидаючи, з одного боку, намагання деяких авторів засудити творчість письменника, а з другого боку — безкритично піднести її. Він розглядає М. Куліша, цього талановитого письменника, як жертву політичного режиму, що знівечив талант і знецінив його твори. На цьому ґрунті письменник неминуче мав постійні конфлікти з режимом, не зважаючи на те, що він сам був членом партії. Як видно з листа М. Куліша до Аркадія Любченка — він ще при поставі першого твору „97" протестував проти накинення п'єсі пропаґандивного завдання. Коли у п'єсі „97" М. Куліш був реаліст, то в дальших своїх творах він став на шлях умовно - романтичної творчости. Романтузуючи, з одного боку, большевицьку революцію, а з другого — українські національні ідеали — письменник мимоволі вносив у свою творчість внутрішні ідейні й мистецькі суперечності, надавав своїм творам езоповської заувальованости, неясности. Так „Народній Малахій" — одночасно є і критика большевицького режиму на Україні з позицій романтики революції і — намагання „протягти" контрабандою „реформу" України. У „Мині Мазайлі" він обороняє справжню українізацію і засуджує український націоналізм. В наслідок такої двоїстої побудови п'єса „Патетична соната" вийшла заборсаною, за висловом доповідача, що знецілило її.

Закінчуючи доповідь В. К. Чапленко подав такі висновки: Микола Куліш — безперечно талановитий драматург, з виразним нахилом до шукання нових засобів і форм драматичної творчости; він був безсумнівним українським патріотом, але, бувши втягнутий в комуно - партійне літературне життя, мусів кривити душею і відбивати „казенну" ідеологію; наявність в його творах внутрішніх ідейних і мистецьких суперечностей — значною мірою знецінює його твори.

Після доповіді розгорнулась цікава, почасти гостра, дискусія, в якій взали участь пп. Г. Костюк, Д. Гуменна, Ф. Мелешко, В. Міяковський, В. Голубничий, Л. Чикаленко, І. Замша, М. Кучер, Капуста і інші. **І. З.**

● **Паризький тижневик „Ль Експресс"** оприлюднив текст летючки, поширюваної французькими екстремістами у французькій армії в Альжирі. В тій летючці президента де Ґоля називається „зрадником", оточеним „клікою ліквідаторів Франції" — колишніми прем'єрами і міністрами 4-ої Французької Республіки, які хочуть миру в Альжирі шляхом переговорів із арабськими повстанцями.

Папа прийняв на парадній авдієнції православного короля Греції

Рим. — Папа Іван XXIII прийняв в минулу п'ятницю 22 ц. м. спершу на 20-хвилинній приватній авдієнції грецького короля Павла і королеву Фридерику, а опісля на авдієнції з участю королівського почоту та достойників Католицької Церкви. Папа виголосив промову, що її розпочав французькою мовою та продовжував новітньою грецькою, якою плавко володіє. Він прославляв грецький нарід та його заслуги для цілої християнської культури. Зокрема Папа розмовляв грецькою мовою з грецьким міністром закордонних справ Еванґельосом Аверовим-Тоссі зою. Король Павло був у парадній уніформі головного команданта грецьких збройних сил із ордером Золотої Остроги, що його дістав від Папи напередодні авдієнції: це найвище відзначення, що його Ватикан може дати не католикам. Цим відвідинам придають велике значення для дальших відносин в християнському світі. Це була перша візита будь-якого православного володаря від часу, коли византійський монарх Іван УІІІ Палеолог відвідав Папу Євгена ІУ на Флорентійському Соборі 1438 р.

ПРО ОДИН З „АЛЬТЕРСГАЙМІВ" У НІМЕЧЧИНІ

У північній частині Німеччини недалеко бременської пристані в місті Фарель-Ольденбурґ є дім для старців, де живуть українські дідусі та бабусі. Про їх перебування й матеріяльне положення в цьому домі подаю нижче витяг з листа отця Антона Гурського, настоятеля УАПЦеркви в тому „Альтерсгаймі":

Дорогий брате Миколаю! Ви запитуєте мене, яка велика моя парафія, та скільки наших українців перебуває в старечому домі у Фарелі? У моїй парафії я маю православних українців разом зі мною 40 осіб. Всі вони — члени Українського Комітету, додержують українських традицій і охороняють ідею України ,як зіницю ока. Крім того в нашому таборі є 3-4 родини, які іменують себе українцями на словах, але на ділі підтримують московську ідею і російську Церкву. Тутешній Український Комітет має всіх членів 64 особи разом із греко-католиками, хоч їх немає 24 особи, бо до Комітету належать ще три українські родини іншого віровизнання, а саме 2 родини баптистів і одна родина суботників.

Ви запитуєте про наші потреби. За це я опишу Вам, як воно тут є. Люди живуть і користуються тим, що дають із загального котла двічі на день. Звичайно, того не вистачає, особливо тим, які нічого не одержують від своїх рідних чи знайомих із-за океану. Так що нема чим похвалитися. Є серед нас такі, які одержували ренту ,але коли сюди, до старечого дому попали, то все втратили. Тут не дають ніяких рент і компенсацій, окрім 15 марок т. зв. „ташенґельд". Люди бажають щось докупити собі, щоб трохи підживитись, отже грошова допомога для них була б найліпшою, бо її до того ж і розділити можна так, щоб не було нарікань.

Мої парафіяни — це люди старі, слабі, хворі; є серед них і нервово-хворі, інваліди, а є й такі, що зовсім не рухаються і мають превеликі недуги, так що й до Церкви їх приносять. На превеликий жаль, Церква наша знаходиться аж на третьому поверсі.

Лишаюсь з глибокою до Вас пошаною. З щирим християнським привітом та любов'ю у Христі,

(—)священик А. Гурський

Подав **М. Г.**

З НОВИХ ЖУРНАЛІВ

● **Голос Спасителя.** Квітень 1959, Рік 31, ч. 4. Йорктон, 1959, ст. 64; травень, ч. 5, ст. 64.

● **Українське Православне Слово.** Рік X, ч. 4, квітень 1959, Савт Бавид Врук, 1959, ст. 24, ч. 5, травень, 1959, ст. 20.

● **Самостійна Україна.** Березень 1959, Рік XII, ч. 3 (123), Ню Йорк, 1959, ст. 24, ч. 4, ст. 24.

● **Мій Приятель.** Рік XI, ч. 3 (103), березень 1959. Вінніпеґ, 1959, ст. 16, ч. 4, ст. 14.

● **Новий Світ.** Рік 10, ч. 2 (80), березень 1959, Ню Йорк, ст. 20, ч. 3, ст. 16.

● **Місіонар.** Рік XГIII, ч. 4. квітень, Филаделфія, 1959, ст. 97-128, ч. 5, ст. 129-160.

● **Українська Літературна Газета,** рік V, ч. 3 (45), березень 1959, Мюнхен, 1959, ст. 10, квітень, ч. 4, ст. 10.

● **Християнський Вісник,** Рік XVIII, січень-лютий 1959, Вінніпеґ, 1959, ст. 24.

● **Европейський Рух.** Ч. 2 (4), Рік II, травень—чрудень 1958, Авґсбурґ, 1959, ст. 32.

● **Світло.** Рік XXII, ч. 4 (436). Квутень 159, Торонто, 1959, ст. 153-200, ч. 5, ст. 201-248.

● **Церква і Життя.** Рік III, ч. 1 (10). Шикаґо, 1959, січень—лютий, ст. 24, ч. 2, березень-квітень, ст. 24.

● **Вісті Братства кол. Вояків І УД УНА,** березень 1959, Мюнхен, 1959, ст. 129—160.

● **Вісник.** Рік XIII, ч. 4 (126), квітень 1959, Ню Йорк, 1959, ст. 32, ч. 5, ст. 32.

● **Український Самостійник.** Рік X. ч. 3. (413), Мюнхен, 1959, ст. 48.

● **Наше Життя.** Рік XVI, ч. 4. Филаделфія, 1959, ст. 32.

● **Біблос.** Рік V. ч. 4 (48), Ню Йорк, 1959, квітень, ст. 16. (Цикльостиль), ч. 5, ст. 16.

● **Ми і Світ.** Рік 10, квітень 1959, Торонто, ст. 64.

● **Самостійна Україна.** Рік XII, ч. 1 (121), Ню Йорк, 1959, січень 1959, ст. 24; лютий 1959.

● **Рідна Школа.** Рік V. ч. 2 (30), Торонто, Канада, лютий 1959, ст. 30. ч. 3 (31), березень, Торонто, 1959, 32, ч. 4, ст. 32, ч. 5, ст. 32.

● **Юні Друзі.** Рік V, ч. 2 (20), березень-квітень 1959, Лондон, 1959, ст. 20.

● **Овид.** Березень, 1959, Ч. 3 (101), рік X, Шикаґо, 1959, ст. 34, ч. 4, ст. 32.

● **Віра і Культура.** Рік XXII, ч. 5 (65), березень 1959, ст. 32. Вінніпеґ, 1959, ч. 6, ст. 32, ч. 7, ст. 32.

● **Православний Українець.** Січень-лютий, 1959, ч. 69, Шикаґо, 1959, ст. 18 і ч. 68, листопад-грудень 1958, ст. 18.

● **Нові Дні.** Рік X, ч. 111 квітень 1959, Торонто, 1959, ст. 32.

● **Вісті Української Інформаційної Служби.** Ню Йорк, березень, 1959, ч. 2 (9), Ню Йорк, 1959, ст. 16 + ілюстрації. (Цикльостиль).

● **Голос Комбатанта ч. 1 (7),** листопад-грудень 1958. Орган ОбВУА, В-во „Червона Калина, Ню Йорк.

● **Вільна Україна.** Збірник ч. 21, Скрентон, 1959, ст. 64.

● **Сумівець.** Ню Йорк, 1959, (Великоднє число), Видає Осередок СУМА ім. ген. хор. Т. Чупринки. (Цикльостиль).

● **Представники департаменту оборони і Комісії Атомової Енерґії** заявили на Спільній Конґресовій Комісії Атомової Енерґії, що рішення про побудову атомового літака ще не прийнято. Конґрес невдоволений із зволіканням уряду в цій справі.

● **В Іраку** з 117 членів американської місії цивільних дорадників - фахівців у різних ділянках господарства і культури залишилось 34. Місця тих, що вибули, зайняли прислані з Москви „специ".

Президент вимагає здорової економіки і стабільної валюти

Аннаполіс, Мерил. — Президент промовляв на відкритті нового будинку третього з черги найстаршого каледжу Ст. Джана (заснований 1696 року) в цій країні в Аннаполісі і в своїй промові остерігав, що „ЗДА незабаром можуть бути під різними оглядами безсильною державою", коли будуть занедбувати свою економіку і не дбатимуть про стабілізацію своєї валюти. Айзенгавер казав, що тепер вже не можна говорити про „закордонні справи" або про „закордонну політику", бо тепер всі справи стаються „внутрішніми справами кожної держави". Президент казав ,що „позиція ЗДА в світі є визначена на основі того ,що наша економіка є здорова і валюта стабільна". Якщо ці основи нашого значення в світі зруйнуються, тоді будуть загрожені наша безпека ,добробут і воля, — казав Президент. Президент виступив проти промислового протекціонізму і проти „перестарілої" допомоги фармерам, чим збільшується надвишки фармерських продуктів коштом більйонів долярів кожного року.

У Клівленді відбудеться VI-ий Український Футбольний Турнір

УАСТ „Львів" в Клівленді організує в днях 30-го й 31-го травня ц. р. на грищі Брукcайд Парк при Денісон і Фултон Ровд — Шостий Український Турнір за чемпіонат СУАСТ-Північ та мандрівну чашу Української Щадничої Каси (Парма Сейвінґс Ко.) в Клівленді.

В змаганнях візьмуть участь такі клюби: „Леви" — Шикаґо, фіналіст заходу ЗДА 1958, півфіналіст 1959, „Тигри" — Міннеаполіс, чемпіон стейту Міннесота 1957, 1958, „Черник" — Дітройт, півфіналіст Сходу ЗДА 1958, „Крила" — Шикаґо, чемпіон СУАСТ-Північ 1958 і „Львів" — Клівленд, чемпіон СУАСТ-Північ 1955.

Початок змагань в суботу 30 травня (Меморіял Дей), в год. 3-тій по полудні.

Імпреза буде головною точкою у програмі святкувань ювілею 10-річного існування УАСТ „Львів" в Клівленді.

Численний з'їзд активних спортовців та симпатиків копаного м'яча дає добру притоку влаштувати ще й забаву з танцями і тому ювілят і організатор турніру УАСК „Львів" запрошує всіх учасників змагань, гостей і всю українську громаду Клівленду й околиці на Ювілейний Спортовий Баль, що відбудеться в суботу, 30 травня, в год. 9-тій веч., в балевій залі Лейк Шор Готелю при 12506 Еджватер Драйв. **МС**

Впродовж 5-ох років Сонце стало на 2 відсотки ясніше і тепліше

Вашинґтон. — Науковці з обсерваторії в Ловелл в Арізоні ствердили, що Сонце від 1953 року стало на 2 відсотки ясніше і відповідно тепліше. Науковці досліджували ясність світла Сонця на двох плянетах Урані і Нептуні та порівнювали це світло з освітленням інших 16-ох плянет. Науковці гадають, що ці досліди допоможуть вияснити містерію льодової доби та зміни клімату в далеких часах, коли топилися льоди на півночі та заливали водою великі частини землі. Досі гадали, що тепло, яке виходить від Сонця, є стабільно високе. Про ці досліди доповідав на зборах Американської Ґеофізичної Унії д-р Вільям М. Сінстон. Докладніше про ці досліди написано в Бюлетені цієї обсерваторії, де є звіти Г. Л. Джансона і Браліо Іріярта.

Список жертводавців на Фонд Капелі Бандуристів

Товариство Приятелів Капелі Бандуристів виносить сердечну подяку організаціям і особам за їхні пожертви на Фонд Капелі Бандуристів, яка так успішно виконує свою всеукраїнську місію в поширюванні української культури у вільному світі. Список той охоплює організації і особи, які в останніх шістьох місяцях склали пожертви в висоті від 20 долярів вгору. Усі інші ВШ. Жертводавці будуть втягнуті в Пропам'ятну Книгу, яка вийде окремим друком ще протягом 1959 року.

Бойко І., Торонто $25; п-ні З. Подубинська, Маямі 20; Жіноче Т-во при Парафії св. Юрія, Мінерсвіл 20; Недільна Школа Параф. св. Юрія, Мінерсвіл 20; Б. Лівчак, Филаделфія 20; Петро Кулиняк, Кертедж, Мо. 129.50; Станислав Шаповал, Шикаґо, Ілл. 55; КУК, Відділ Монтреал, Квеб. 28; Об'єднання Українців в Голляндії, Амстердам 35; Ліґа Американців Українського Походження, Шикаґо, Ілл. 81.37; п. Карашевський, Филаделфія, Па. 28, (Збірщик на листу); УНС Відділ, Вунсакет, Р. І. 32.50; Зенон Тарнавський, Дітройт, Миш. 20; Ст. Маєвський, Гемілтон, Онт. 20; Т-то „Просвіта" в Порт Артур, Онт. 62; Микола Гначук, Петерсбурґ, Миш. 30; УКК Відділ Вунсакет, Р. І. 25; Ст. Шипилявий (Збірщик), Боффало, Н. Й. 174.32; Відділ „Провидіння" ім. св. Володимира в Вільмантік, Конн. 30; Іван Лівчанин, МкАкос, Па. 20; Мик. Солодуха, Монтреал, Квеб. 25; СУМК, Відділ в Оттаві ім. короля Данила 97.75; КУК, Відділ Форт Вілям, Онт. 48; І. Лотоцький (Збірщик), Дітройт, Миш. 21; Берез. Допом. Комітет, Дітройт, Миш. 25; Самопоміч, Клівленд, Огайо 25; Мик. Прасіский, Филаделфія, Па. 31; Д. Петрівський, Міннеаполіс, Мін. 25; Роман Савицький, Укр. Муз. Інститут, Филаделфія, Па. 25; Тарас Лозинський (Збірщик), Филаделфія, Па. 120.35; І. Троняк, Рабат, Мароко 20; д-р Ярослав Грушка, Дітройт, Миш. 50; Укр. Православна Церква в Лос Анджелес 56; Вархола, І. Ліже, Бельгія 116; Організація Оборони Чотирьох Свобід України, Відділ 10, Дітройт 25; Анна Малинович, Дітройт Миш. 21; Мирон Пінковський, Елизабет, Н. Дж. 60; Ліґа Укр. Кат. Жінок при Церкві Успенія, Монтреал, Квеб. 25; Дирекція Домів УНС в Шикаґо, Ілл. 220; Хор „Сурма", Ню Йорк, Н. Й. 30; УКК Питсбурґ, Па., Збірка, 204.25; Укр. Народний Дім, Торонто, Онт. 25; Самопоміч, Шикаґо, Ілл. 100; Родини Винниченки, Загородний і Яцків, Шикаґо, Ілл. 100; СУМА, Осередок Клівленд, Огайо 20; І. Юрчинський, Филаделфія, Па. 20; п. Комарницький, Филаделфія, Па. 20; Укр. Хор „Думка", Ню Йорк, Н. Й. 50; Н. Н. замість цвітів на могилу Січових Стрільців, Нюарк, Н. Дж. 100. — Продовження листи Жертводавців слідуватиме.

ТАРЗАН, ч. 4264. Ескорта.

"YOU HAVE TWENTY-FOUR HOURS BEFORE ACTIVE DUTY," SAID A DESK SERGEANT, CHECKING "SHEA'S" PAPERS. "GOOD," REPLIED TARZAN. "THEN PERHAPS I CAN FIND A FRIEND, PIERRE BOIS?--"

AN ORDERLY LAUGHED. "EASILY, M'SIEU. PIERRE SPENDS ALL HIS FREE TIME AT THE CRIMSON CAMEL CAFÉ ---"

"NOT THAT I BLAME HIM," ADDED THE MAN DREAMILY. "THOSE DANCING GIRLS--BUT ENOUGH! I, GEORGES BLANC, WILL TAKE YOU THERE."

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

— Маєте двадцять чотири години вільні перед службою, — сказав канцелярійний сержант, переглядаючи папери „Ші". — Добре, — відповів Тарзан. — Так тоді, я міг би знайти приятеля П'єра Буа?...

Канцелярист засміявся. — Не спішіться, пане!. П'єр проводить весь вільний час в каварні Під червоним верблюдом...

— Це не значить, що я його ганю за це, — додав замріяно чоловік. — Ті дівчата-танцюристки... Але досить! Я, Джордж Бланк, заведу вас туди.